

2025. december 19. péntek – 5786. kislév 29.

www.frankel.hu

péntek 18:00 | gy. gy. 15:36 | szombat 10:00 | havdala 16.47

84/7

szombat este 16.47 után 7 meg 1 gyertya | vasárnap este 8 meg 1 gyertya | תג תנופה שמיט

MIKÉC

(I. Mózes 41.1. – 44.17., IV. Mózes 28.9. - 15., IV. Mózes 7. 42. - 47.)

מקרא

Józsefet a börtönből a királyi palotába viszik, hogy megfejtse a Fáraó álmát. Mivel sikerül is neki, alkirályi kinevezést kap, hogy előkészítse Egyiptomot a hét szűk esztendőre. Amikor ez eljön, az éhező országokból Egyiptomba áramlanak a népek gabonát venni és a Kánaánból jövők között vannak József testvérei is, akik annak idején eladták őt. József nem fedi fel kilétét, hanem követeli, hozzák le magukkal Benjámint is. Ezt követően jön a testvérek legnagyobb drámája.

“idő-periódus végén”. Két év plusz börtönbüntetést kapott József az Örökkévalótól, mert szabadulását embertől, a főpohárnoktól remélte, aki megfélemlített róla. Ez idő alatt történt, hogy a fáraó álmot látott, hét kövér és hét sovány tehénről; hét kövér és ugyanannyi sovány kalászról. Az udvar tudósai nem tudták megfejteni az álmokat, a főpohárnok talán nem is jóindulatból, hanem a király kegyének reményében ajánlotta Józsefet, mint álomfejtőt. Mindenesetre a legjobb pillanatban, hiszen komoly feladatot kellett megoldani. Megmosdatták, új ruhába öltöztették az ifjút. 70 lépcső vezetett a királyhoz a legenda szerint, ki mennyi nyelvet ismert, annyi lépcsőfokot tehetett meg. József mind a 70 lépcsőt megjárta. Az álom rejtélyét is megoldotta: 7 bő termésű esztendőt 7 szűk esztendő követi, amelyre fel kell készülni. Megoldást is javasolt, raktárak, magtárházak építését. A rendkívüli állapotra való felkészülést, a védelem megszervezését a fáraó Józsefre bízta, és alkirályiá nevezte ki. Feleségül Osznátot adják hozzá, aki a monda szerint Lea lányának, Dívának Sekemtől származó gyermeke volt. Az éhség Kánaánt is elérte, Jákob fiait Egyiptomba küldte élelemért, csak Benjámint, Ráchel másik fiát tartotta maga mellett. A testvérek megbánták, amit Józseffel tettek, Egyiptom országába 10 különböző kapun léptek be, hátha rálelnek testvérükre. Ez volt az alapja József vádjának, hogy kémkedéssel gyanúsítsa fivéreit. Benjámin hiányolta, mert kíváncsi volt, mit éreznek legfiatalabb testvérük iránt, vajon megvédik-e öccsüket bátyjaik. Ennek kiderítését szolgálja a próbák sorozata, mely elé József fivéreit állította.

Hetizakaszunk elbeszélése leírja a döntő fordulatot József, illetőleg az ő egész családja életében. Háttérét adja őseink egyiptomi szolgaságának, a zsidó történelem születésének. Az elbeszélésben, miként az előbbieken, az álom játssza a főszerepet. József álma jelezte előre, hogy uralkodó lesz a jövőben. Fáraó álma a hét sovány tehénről, illetve kalászról, mely elnyelte a kövéreket, megjövendölte a hét bőséges és a hét szűk esztendőt Egyiptomban. A fáraó álmának megfejtése emelte Józsefet az alkirályi székbe, és tette lehetővé, hogy a családján segítsen. Végül is e segítség nyomán telepedett le Jákob házanépével együtt Egyiptomban, és így vetette meg alapját az ókori zsidó történelemnek. Érdekes megállni egy percre az álom fogalmánál. Ha mai értelemben beszélünk álmokról, mindig átélt események tudatalatti felvetődésére gondolunk. Vagyis az álom a múlt újra átélése – ha rendszertelenül is. Az álom ezzel szemben az ókorban általában, de a bibliai elbeszélésekben különösen, a JÖVENDŐ hírül adása, azaz a prófécia egyik formája. Amikor Áharon és Mirjám Mózes ellen beszéltek, Isten így szólt hozzájuk: “Halljátok szavamat. Ha Isten prófétái lesztek, látomással jelenek meg: ÁLOMBAN BESZÉLEK VELÜK”. Az álom, mint jövendölés, úgyszólván központi gondolat a Bibliában. A gyermek Sámuel álomban kapta a jövendölést Éli főpap és családja pusztulásáról. Salamon király álmában értesült róla, hogy bölcsőbb lesz minden embernél. Mikor Jeremiás a megváltásról prófétált, így szólt: “Álmot láttam és alvásom édes volt nekem”. Hetizakaszunk az álomfejtésen kívül nagyvonalú emberi tulajdonságokkal foglalkozik. József testvérei, akik nem ismerték fel az egyiptomi alkirályban a szolgának eladott testvért, megbánták tettüket. “Bizony bűnösök vagyunk testvérünkért kinek láttuk szenvedését és hallottuk könyörgését, de nem hederítettünk rá”. A megbánás a megtérés első fázisa. De a megtérés lényege cselekedetekben kell, hogy megnyilvánuljon. Jóvá tenni a bűnt, vagy az ellenkezőjét gyakorolni. A testvérek vezetője, Júda, védelmére kelt az ártatlanul lopással vádolt Benjáminnak, és magát ajánlotta szolgának helyette. Másik emberi jó tulajdonságot a hatalomhoz jutott Józsefben találhatunk. A bosszúállás az őt szolgaságba küldött testvérei ellen távol állt tőle. Megleckéztette és próbára tette, de végül is megsegítette és megmentette őket a Kánaánban dúló éhínségtől. Még a gabona árát sem fogadta el tőlük, hanem titokban visszatétette málhájukba. “József megparancsolta, hogy töltsék meg zsákjaikat gabonával, és tegyék vissza mindegyik zsákjába a pénzt”. Hetizakaszunkat általában Hanuka szombatján olvassuk. Az e napra rendelt prófétai részben Zecharja próféta is álmában prófétált. Jehosua főpapot látta, akit a Sátán ártatlanul vádolt. “Isten megróttá a vádlót, mondván, hiszen ez a tűzből megmentett üszök”. Zecharja próféta a Második Szentély felállításának idején élt. (i.e. 620 körül). A babiloni fogságból visszatért nép egy része fáradtan és ellenségektől körülvéve nehezen szánta rá magát a Szentély építésére. Ekkor látta Zecharja híres látomását a menóráról, és így szólt a vezetőkhöz: “Lo bechájil velo bekoách” – nem erővel, hanem Isten szellemével fog sikerülni az új zsidó élet megalapítása. Népünk és országunk Hanuka ünnepén megújult erővel néz a jövő elé. És miként a szolga Józsefből alkirály lett, miként az ő álmai valóra váltak, úgy a mai Cion megálmodója is igaz álmot látott, amikor azt mondta: “Ha akarjátok, nem mese!”

A **serleg**, amelyet Benjámin zsákjában megtaláltak, ismeretesen úgy került oda, hogy Jozsef becsempésztette. A történet egy másik, egy nemzedékkel ezelőtti „motozás” jelenetét idézi meg, két olyan ember utolsó konfliktusát, akik mindketten a trükközés, csalás mesterei voltak. Ráhel, amikor megszökött férjével és családjával az édesapjától, Lábántól, magával vitte ennek házi istenségeit, bálványait. Ezeket is vissza kívánta szerezni Lábán, amikor beérte a szökevényeket, abban a jelentben is sor került motozásra, de Lábán nem ért cél. Ezt megelőzően Lábán és Jákov már sokszor átverték egymást, a legutóbbi trükkjével Jákov sikeresen szerzett vagyont. Történetük fényt vet Jákov személyiségének árnyoldalaira is, agyafűrt ember, de előfordul vele, hogy nem makulátlanul tisztességesen jár el. Ahogy a kedvenc fia, Jozsef is a testvérei háta mögött végez besúgó-tevékenységet története elején, apjának jelenti testvérei viselt dolgait, vélteket vagy valóságokat, nem tudni. A jellem szilárdsága, a konfliktusok nyílt felvállalása tekintetében a két egymásra feltűnően hasonlító főszereplőnek egyaránt fejlődnie kell, és fejlődnek is. A trükkökhöz gyanús, mágikus utalások kapcsolódnak mindkét esetben, Lábán elloptott bálványokat kísérel meg megtalálni, Jozsef pedig, mint szolgája mondja, jósolni is szokott a serlegéből. A bűvésztükk és a pogány mágia összemosódik, ez a manipulációt csak még gyanúsabbá teszi. Jozsef trükkje azonban egyúttal jeladás is, ez a trükk elvileg átlátható és nevelő szándékú. Hiszen más értékeket is csempésztetett Jozsef a zsákokba, több ízben jelezte már, hogy valamiért különösen fontosnak tartja épp ezeket a segélykérőket. Ha volna eszük, talán sejteni kezdenék, hogy miért szentel nekik különös figyelmet ez a rendkívüli befolyással rendelkező egyiptomi. Bizonyára akad köztük olyan, aki sejti is. Továbbá a trükközés célja ezúttal nem a másik kihasználása, hanem a mélyebb megismerése. Az a célja Jozsefnek, hogy tesztelje testvérei reakcióit, vagyis azt, hogy mennyit változtak. A trükk, amely nem elfedni, hanem feltárni próbálja az igazságot, nyilvánvalóan más erkölcsi megítélés alá esik, annak ellenére is, hogy kétségtelenül elég kegyetlen Jozsef játéka. A trükkök, átverések „evolúciójában” is a lassú családi jellemfejlődés bizonyítékait lelhetjük fel David Bockman rabbi értelmezése szerint. Markáns karakterjegyeink felszámolása nem lehetséges, de megszelídíthetjük, még akár jó ügyek szolgálatába is állíthatjuk eredendően nem túl szimpatikus késztetéseinket, ahogy története vége felé közeledve Jozsef is teszi.

Markovits Zsolt, a miskolci hitközség rabbija Nem tudom, hogy ki hogy van vele, mikéc hetiszakasának e részét olvasva, nekem valahogy mindig chánuká csodája jut eszembe. Jozsef és testvéreinek története számtalan magyarázatot ihletett, nekem mégis a trenderli ötlik az eszembe. Látszólag csak egy kedves játék, amelynek legnagyobb előnye, hogy az egész család részt vehet benne. Jozsef történetében is mindenki részt vesz. Eleinte amikor megpörgeti a trenderlit, de olyan, mintha mindig a nun (azaz nist – semmi nem történik, ahogy Jozsef álmai eleinte megghiúsulni tűntek) vagy a sin (azaz stel ajn – ő fizet rá mindenre, bármit is tesz, akkor is, ha igazat mond, és akkor is, ha csak apja kérésének tesz eleget és testvérei keresésére indul) jönne ki neki. Mintha állandó vesztes lenne. Aztán csoda (héberül nézsz, többes számban niszim, ezért is nevezik a chánukakor a csodákért mondott hálaimát a kezdő szavairól ál hániszimnek) történik, és az egész történet egy gimel betűvé válik (azaz gans – viszi az egész kasszát). Mi a tanulság? Az életben bármi, bármikor megtörténhet. Jó és rossz egyaránt, de ha van kitartásunk és a szívünk a helyén van, akkor a legrosszabb helyzetet is meg tudjuk változtatni, Hássem segítségével és önnön erőfeszítésünkkel.

Szarvas Ildikó festő, a Lauder Javne Iskola tanára Jozsef és testvérei kalandokkal, árulásokkal, megpróbáltatásokkal teli története kapcsán a saját élettörténetemben kerestem kapcsolódási pontokat, és a következő asszociációim támadtak. Akit „elveszettnek” hisznek, elfelejtik azt mint élő, a nevét sem ejtik ki már úgy, mint mikor még megszólították őt. „Az elveszejtett”: bolygó lélekként „belát” és másba néz, mert már nincs ő. Eljött a nap, amikor még kisbaba fiammal egy nyitott ajtójú lakásban ültünk egy szivacs fotelen. A határőrök néhány nappal korábban azt mondták, hogy egy bőrönddel hagyhatjuk el az országot. Így mindenünk, ami még ezen felül volt, már másoké lehetett. Minden barátunknak megüzentük, hogy a lakás ajtaja mostantól nyitva lesz, bármikor bejöhetnek, bármit elvihetnek. Ahogy a fiammal ülünk, egyszer csak nyílt az ajtó. Két barátunk érkezett hátizsákkal és szatyrokkal. Tétován üdvözöltek, és bizonytalankodva kezdték elpakolni a könyveinket, a festékeket, a vásznakat, az ecseteket, a tányérokat, az edényeket... Ahogy teltek a percek egyre bátrabban csomagolták el a dolgokat, majd egy faragott szék felett némi vita támadt közöttük, hogy az kié legyen? Pillanatra zavartan ránk néztek, hogy azt is vihetik? Persze – a mondtam – hisz nekünk már nem kell! Úgy pakoltak, mint mikor egy halott után maradt tárgyakon osztozkodnak az utódok. Még ott ültünk a szobában, de a szemükben a sors már „elveszejtett” bennünket. Nem voltunk már ott „igazán”. Néhány nap múlva elhagytuk a teljesen kiürített lakást és egy bőrönddel felültünk a reggeli nemzetközi vonatra, amely elindult velünk a határ felé. A szatyrunkban egy ezüst falú termoszt, benne ragyogó fiam aznapi alma-krumpli püréje volt. A határra érve leszedtek minket az örök a vonatról, mondván, hogy semmit nem vihetünk magunkkal. A bőröndnyi ruhát sem. A vonat nélkülünk gurult ki a határállomásról. Néhány óra múlva egy kishatár-átlépős vonat is indult. Egy szatyor pelussal és az ezüst falú termosznyi bébiétellel felszálltunk rá. A határőr újra ott állt szemben velünk, kezébe vette a termoszt, kinyitotta és kaján mosollyal lötyögtetni kezdte a híg alma-krumpli pürét. Úgy vélte, hogy az ezüst falú termoszt mást is rejt, és újra visszafordíthat minket. Csak annyit nyögtem ki, hogy „Ne!”, amikor az ujját készült fiam ételébe mártani. Megállt... majd visszaadta a termoszt. Leszállt, és a vonat döcögve elindult velünk. A nyomunkban jártak, és amit el tudtunk vinni az bolygó lelkű önmagunk volt és az ezüst falú termoszt.

HÍREK A VILÁGBÓL

Hanuka ünnepségen lőttek le tizenkét embert Ausztrália leghíresebb strandján. https://bzsh.hu/2025/12/14/hanuka-unnepsegen-lottek-le-tizenket-embert-ausztralia-leghiresebb-strandjan/
„Dicsőség szent nevednek, Adonáj” – Sétányt neveztek el dr. Heves Kornélról Szolnokon. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/kozelet/dicsoseg-szent-nevednek-adonaj-setanyt-neveztek-el-dr-heves-kornelrol-szolnokon
Elkészült a Liszt Ferenc téri holokauszt emlékhely, amely az 1945. január 10-én ott meggyilkolt áldozatok történetét hozza szó szerint a felszínre. https://www.szombat.org/hirek-lapszemle/atadtak-a-liszt-ferenc-teri-holokauszt-emlekhelyet
Egyre több szervezet célozza meg a fiatal felnőtt zsidókat, akiket úgy tűnik, nem olyan egyszerű megszólítani. https://kibic.hu/2025/12/18/egyre-tobb-szervezet-celozza-meg-a-fiatal-felnott-zsidokat-akiket-ugy-tunik-nem-olyan-egyszeru-megszolítani/
Netanjahu a 10/7-tel kapcsolatos testület élén. https://ujkelet.live/2025/12/18/netanjahu-a-10-7-tel-kapcsolatos-testulet-elen/
Stratégia helyett elégtétel – Izrael egyre inkább teherként jelenik meg Washingtonban. https://izraelinfo.com/2025/12/17/diplomaciai-gyozelem-vereseg-izrael-torokorszag/
Van egy harmadik magyar származású áldozata is a Bondi Beach-i terrortámadásnak. https://hvg.hu/itthon/20251217_Van-egy-harmadik-magyar-szarmazasu-aldozata-is-a-Bondi-Beach-i-terrortamadasnak
Hámor Éva beszéde Szolnokon, a Dr. Heves Kornél sétány avatásán, 2025. december 17-én. https://www.szombat.org/politika/o-ha-megnyilna-az-ajka-e-templomfalaknak
Magyar bankokat használt Izrael legnagyobb piramisjátékosa, hogy a befektetőktől rabolt tízmilliárdokat Montenegróba menekítse. https://telex.hu/gazdasag/2025/12/15/piramis-csalas-penzugyi-befektetes-izrael-magyarorszag-montenegro
1906. december 18-án született ZELK ZOLTÁN költő, író. https://lenolaj.hu/2024/12/18/1906-december-18-an-szulett-zelk-zoltan-kolto-iro/
Négyszáz százalékkal nőtt az antiszemita incidensek száma Ausztráliában a halálos támadás előtt. https://bzsh.hu/2025/12/18/negyszaz-szazalekkal-nott-az-antiszemita-incidensek-szama-ausztraliaban-a-halalos-tamadas-elott/
Tudomány: A vízalatti robotflották kommunikációjában készül nagy dobásra egy izraeli startup. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/hirek-lapszemle/tudomany-a-vizalatti-robotflottak-kommunikaciojaban-keszul-nagy-dobasra-egy-izraeli-startup
A kortárs antiszemita erőszak – egyesek számára talán így is tűnik, mások pedig tudatosan így kívánják láttatni – nem elszigetelt események sorozata, és nem is valamiféle ideológiai kisiklás. https://www.szombat.org/politika/az-antiszemitizmus-legujabb-terej
Végső végső megoldás – Egy sötét komédia arról, amin nem szabad nevetni. https://kibic.hu/2025/12/17/vegso-vegso-megoldas-egy-sotet-komedia-arrol-amin-nem-szabad-nevetni/
13 rendőr megsérült ultraortodoxokkal való összecsapás során Jeruzsálemben. https://ujkelet.live/2025/12/18/13-rendor-megserult-ultraortodoxokkal-valo-osszecsapas-soran-jeruzsalembe/
Nvidia óriáskampuszt épít Izraelben: tízezer munkahely, milliárdos beruházás Galileában. https://izraelinfo.com/2025/12/18/nvidia-oriaskampusz-izrael-kirjat-tivon/
A Hamász megerősítette: Gázában az izraeliek megölték egyik legfőbb parancsnokukat. https://hu.euronews.com/2025/12/15/a-hamasz-megerositette-gazaban-az-izraeliek-megoltek-egyik-legfobb-parancsnokukat
Visszaadja a díját a Eurovízió tavalyi nyertese, mert nem zárták ki Izraelt. https://hvg.hu/kultura/20251212_eurovizio-nyertes-nemo-visszaad-dij
„Mély megrendüléssel és felháborodással értesültünk az Ausztráliában, Hanuka ünnepe idején a zsidó közösség ellen elkövetett véres terrortámadásról. Gondolataink és együttérzésünk az áldozatokkal, a sebesültekkel és családjaikkal vannak” – írja a Hit Gyülekezete Országos Vezetősége a megdöbbentő tömeggyilkosság kapcsán. https://www.hetek.hu/cikkek/online/hit-gyulekezete-nemzetkozi-felelosseg-a-zsido-kozossegek-elleni
Izrael németországi nagykövete szerint akik ma zsinagógát gyújtanak fel, holnap templomot fognak. https://bzsh.hu/2025/12/16/izrael-nemetorszagi-nagykovete-szerint-akik-ma-zsinagogat-gyujtanak-fel-holnap-templomot-fognak/
NÜB: „A holokauszt-emlékezet új formáit kell kialakítani”. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/kozelet/nub-a-holokauszt-emlekezet-uj-formait-kell-kialakitani
A kontinens közös nyelve, közös ritmusa, közös jelképkészlete évszázadokon át a kereszténységből nőtt ki. https://www.szombat.org/politika/a-hamasz-beccsi-fegyverraktara-a-lefejezett-kisjesus-es-az-ongyilkos-empatia

Az ország egyik legszegényebb települése lakóinak gyűjt adományt a Bét Orim. <https://kibic.hu/2025/12/16/az-orszag-egyik-legszegenyebb-telepulese-lakoinak-gyujt-adomanyt-a-bet-orim/>

Behatolás Gázába, hadbíróság a nukbások elítélésére és politika a hadseregben. <https://ujkelet.live/2025/12/18/behatolas-gazaba-hadbirosag-a-nukbasok-elitelesere-es-politika-a-hadseregben/>

Egy kitüntetett barátunk – Csilla következő élete. <https://izraelinfo.com/2025/12/18/egy-kituntetett-baratunk-csilla-kovetkezo-elete/>

Az ausztrál kormány szigorú törvényekkel lép fel az antiszemitizmus ellen a bondi támadás után. <https://444.hu/2025/12/18/az-ausztral-kormany-szigoru-torvenyekkel-lep-fel-az-antiszemitizmus-ellen-a-bondi-tamadas-utan>

Videó: gázai túsok hanukát ünnepelnek haláluk előtt. <https://hu.euronews.com/video/2025/12/12/uj-video-a-gazai-tuszok-hanukat-unnepeltek-halaluk-elott>